



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/433/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

220/2015. (V. 26.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **I. r. panaszos** és **II. r. panaszos**¹ képviseletében eljáró jogi képviselő által 2014. július 4-én előterjesztett **panaszát** a 2015. május 26-án megtartott zárt ülésén született döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Megyei Rendőr-főkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel egyrészt az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A jogi képviselő a panaszosokkal szemben 2014. június 28-án foganatosított rendőri intézkedés (közlekedésrendészeti intézkedés) során a rendőri fellépés módja (a szolgálati gépkocsi veszélyhelyzetet előidéző vezetési módja, a rendőri minőség leplezése, a fényjelzés szélvédőn belüli elhelyezése) és a rendőri intézkedés időtartama miatt 2014. július 4-én, postai úton terjesztette elő a panaszt.

I.

1) a) A jogi képviselő a beadványban előadta, hogy az I. és a II. r. panaszosok a tulajdonukat képező gépkocsival közlekedtek 2014. június 28-án, Budapest irányába, a X sz. főúton. A gépkocsit az I. r. panaszos vezette. A panaszosok a közlekedés során arra lettek figyelmesek, hogy egy másik gépkocsi – az ésszerű követési távolságot messze túllépve – közvetlenül

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszosok személyes adatait töröltük.

mögöttük halad az országúton. A követés hosszabb időn át tartott. A gépkocsin „Rendőrség” felirat, kívül megkülönböztető jelzés (sziréna) nem volt, utóbb – az intézkedés során – derült ki, hogy civil rendőrségi gépkocsi. Amikor a másik gépkocsi közvetlenül a panaszosok mögé került, akkor az I. r. panaszos még nem közlekedett a megengedett sebességhatár felett. Az I. r. panaszos azért kezdett gyorsítani, mert a szorosan mögötte haladó járművet veszélyesen közelinek érezte: az nagyobb sebességgel, folyamatosan a féktávolságon belül, rendkívül közel haladt. A másik jármű „agresszív” vezetését, az országúton szándékosan előidézett közlekedési veszélyhelyzetet az I. r. panaszos úgy akarta elkerülni, hogy növelte a sebességét, hogy elhagyja a mögötte haladót.

Ez a féktávolságon belüli, veszélyes távolságból követés több kilométeren át tartott, ami után a panaszosokat követő autóvezető a szélvédőjén belül elhelyezett egy villogó jelzést. Ennek észlelését követően a panaszosokban tudatosodott, hogy nem egy agresszív éjszakai vezetőről van szó, hanem rendőrök ülnek a járműben. A jelzést észlelve az I. r. panaszos azonnal leállt a gépkocsival.

b) A panaszosokkal szembeni rendőri intézkedés a X út 14. és 15. km szelvénye között történt, 22 és 23 óra között. A panaszosok gépkocsiját két rendőr állította meg, akiknek jelvéyszámát megjegyezték, és akik a Megyei Rendőr-főkapitányság állományába tartoznak.

A rendőrök a panaszosokat igazoltatták. Az I. r. panaszos a sebességhatár túllépését elismerte, de jelezte, hogy annak oka a rendőri minőség felfedése nélküli agresszív követés volt. A rendőrök a gépkocsijukból készített kamera felvételét megmutatták, és a megengedett sebességhatár túllépése miatt a helyszínen közigazgatási bírság kiszabásáról intézkedtek.

A panasz szerint a rendőri intézkedés a gépkocsi leállítása után hosszú ideig tartott, a rendőrök több mint fél órán keresztül nem engedték a panaszosokat továbbhaladni. Az utasként közlekedő II. r. panaszos kérte, hogy továbbmehessenek, mivel éjszaka volt, és mosdóra volt szüksége. A II. r. panaszos rokkantnyugdíjas, igazolványa felmutatásával kérte, hogy a megjelölt okokból engedjék tovább őket, és felajánlották: a rendőrök tartsanak velük az első mosdós pihenőhelyig, vagy akár vezesse egyikük az intézkedés alá vont autót. A rendőrök ezt a kérést elutasították, ugyanakkor a gyorsjárat megvalósításának részletes magyarázatával, illetve az általuk készített kamerafelvétel bemutatásával az intézkedés időtartamát mértéktelenül elhúzták. Ezt a rendőri magatartást a panaszosok nem értették, mivel a sebességhatár túllépést az I. r. panaszos azonnal elismerte, a II. r. panaszos pedig sokszor kérte, egészségügyi okból, a továbbengedésüket.

2) A jogi képviselő az alábbi indokok miatt sérelmezi, illetve tartja jogsértőnek a rendőri intézkedést, illetve annak módját.

a) A rendőrök indokolatlanul követték a panaszosokat több kilométeren át, közvetlen közlekedésről, megkülönböztető jelzés bekapcsolása nélkül, amivel veszélyérzetet alakítottak ki bennük. A panaszosok tisztában voltak azzal, hogy a követési távolság megsértése, illetve az agresszív vezetés nem ad okot a sebességhatár túllépésére az elől haladó autónál sem. A szabálysértés megvalósítását ezért is ismerte el az I. r. panaszos. A panaszosok ugyanakkor elfogadhatatlannak tartják, hogy a rendőri minőséget leplezve, a rendőrök agresszív módon vezettek, amivel veszélyeztették a panaszosokat. Ezzel a követési móddal a rendőrök azt jelezték, hogy az előtte közlekedő autóval (a panaszosokkal) szemben türelmetlenek, őket

gyorsabb haladásra kényszerítették. A panaszosok ugyanakkor a megkülönböztető jelzés bekapcsolásakor azonnal megálltak a gépkocsival. Amennyiben a rendőrök a jelzést előbb használták volna, a kilométereken keresztül tartó veszélyhelyzet nem valósul meg az éjszakai órákban.

b) A rendőrök feladata a közlekedési szabálysértések észlelése és szankcionálása, de a panaszosok azt sérelmezik, hogy a rendőrök vezetési stílusukkal maguk is hozzájárultak ahhoz, hogy az I. r. panaszos gyorsabban vezetett a megengedettnél.

c) A jogi képviselő előadta továbbá, hogy a rendőri intézkedés célja, vagy szükségtelen hatása nem lehet a gépkocsi vezetőjének és utasának indokolatlan feltartása. Ezért sérelmezi, hogy az intézkedés sokkal több időt vett igénybe a gépkocsi leállítását után, mint annak célja szerint kellett volna. Az I. r. panaszos azonnal elismerte a szabályszegést, ezért a szükséges dokumentumok kitöltési idejét sokszorosan meghaladó intézkedési időtartam indokolatlan, a kamerafelvétel lejátszása szükségtelen volt. A panaszosok továbbá kérték az egészségügyi célból való távozásukat is.

d) A jogi képviselő kérte a Testületet annak kivizsgálására is, hogy a szélvédőn belül elhelyezett villogó fényjelzés a megkülönböztető jelzés alkalmazásának jogszerű módja volt-e.

e) A jogi képviselő kérte a Testületet továbbá, hogy vizsgálja ki azt is, a rendőrök által használt civil gépkocsi az intézkedés időpontjában szolgálatteljesítésre volt-e rendelve. Álláspontja szerint nem lehet szó arról, hogy a rendőrök szolgálatba helyezték magukat, ugyanis az utoléréskor a megengedett sebességhatárt még nem lépték át a panaszosok, a gyorsítás oka a civil gépkocsi közlekedési módja volt.

3) A jogi képviselő a beadványt a Testület mellett a Megyei Rendőr-főkapitányságon is előterjesztette. A Testület felhívására a jogi képviselő úgy nyilatkozott, hogy a Testület eljárását kéri, ezért az illetékes rendőrkapitányság a panaszeljárást felfüggesztette.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A rendőrségi dokumentumok szerint a panaszosokkal szemben két rendőr, a Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatóság Közlekedésrendészeti Osztály Forgalmellenőrző Alosztály r. törzsszászlós szolgálatirányító parancsnoka és r. törzsszászlós járőrvezetője intézkedett.

2) A Megyei Rendőr-főkapitányság r. ezredes rendészeti helyettese az alábbi tájékoztatást adta a Testületnek.

a) A panaszosokkal szemben intézkedő rendőrök rendkívüli útirányterv alapján teljesítettek szolgálatot egy regionális fokozott ellenőrzés során. Feladatuk mozgás közben végrehajtott

sebességellenőrzés volt a X. sz. főút meghatározott szakaszain, amit egy rendőri jelleget nélkülöző szolgálati gépkocsiba épített SCS-102/A típusú sebességellenőrző berendezéssel láttak el.

A rendőrök a X. sz. főúton járőrözve figyeltek fel az osztrák forgalmi rendszámú személygépkocsira, ami megítélésük szerint túllépte a megengedett legnagyobb sebességet. A szabálysértés sebességmérő készülékkel történő ellenőrzése és dokumentálása érdekében követni kezdték a járművet, ami a X. sz. főutat elhagyta, és a Y. sz. főútvonalon haladt tovább.

A rendőrök a regionális fokozott ellenőrzés parancsnokának rádióon jelentést akartak tenni, a háromszori sikertelen kísérlet után végül a Rendőr-főkapitányság ügyeletesét érték el, és neki jelentették a járőrökörzet elhagyását, és a végrehajtott intézkedést.

b) A panaszosokkal szembeni rendőri intézkedés indoka a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 13. §-ának (1) bekezdése szerinti intézkedési kötelezettség teljesítése volt, mert a rendőrök a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975 (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 26. §-ának (1) bekezdésében meghatározott megengedett legnagyobb sebesség túllépését észlelték. A sebességellenőrzés jogalapjául az Rtv. 44. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerinti közlekedésrendészeti intézkedés szolgált.

A rendőrök hiteles méréssel 154 km/órás haladási sebességet dokumentáltak a megengedett legnagyobb 90 km/óra sebesség helyett. A jogsértés észlelése miatt az I. r. panaszos járművezetővel szemben a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 20. § (1) bekezdés k) pontja és a (ka) bekezdés alapján határozathozatal nélkül közigazgatási bírságot próbáltak kiszabni. A rendőrök ezt megelőzően az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján igazoltatták az I. r. panaszost. A II. r. panaszost személyi adatai ellenőrzése céljából szintén igazoltatták.

c) A panaszosokkal szemben végrehajtott sebességellenőrzésről a SCS-102/A típusú készülék 175 képből álló sorozatfelvételt készített. Az első kép készítési időpontja 22 óra 49 perc 26 másodperc, az utolsóé 22 óra 50 perc 33 másodperc volt, ami azt jelenti, hogy a panaszosokat mindössze 67 másodpercen keresztül követték.

A készülék csak a 3. felvétel készítésével együtt határozta meg a panaszosok járművének sebességét, ami akkor 80 km/óra volt. Ebben az időpontban a szolgálati gépkocsi 29 méterre volt a panaszosok gépkocsijától és 67 km/óra sebességgel haladt. Amikor pedig a panaszosok személygépkocsija 154 km/óra sebességgel haladt, a szolgálati gépkocsi 84,2 méterre volt amögött. Ezek alapján a rendőrség megállapítása szerint a szolgálati gépkocsi sebessége, távolsága nem kényszeríthette az I. r. panaszost a sebesség fokozására.

d) A szolgálati gépkocsival kapcsolatban a megyei rendőrfőkapitány helyettese azt a tájékoztatást adta, hogy az egy Skoda Octavia típusú, fehér színű, rendőri jelleget nélkülöző gépkocsi volt, ami mobil megkülönböztető fényjelzéssel ellátott, és alkalmas megkülönböztető hangjelzés adására. Az utastérben az első és hátsó szélvédő jobb és bal alsó sarkában egy-egy megkülönböztető fényjelzés adására szolgáló lámpa van beépítve. Ezek működését látták a panaszosok.

e) A panaszosokkal szembeni rendőri intézkedés előzménye – a nagy sebességű féktávolságon belüli követés – a szolgálati gépkocsit vezető rendőr által elkövetett közúti veszélyeztetés büntetvény gyanúját keltette, ezért a rendőrség a panaszbeadványt megküldte az illetékes ügyészségnek is.

3) A rendőrség továbbította a Testület részére egy CD lemezt, amin egyrészt rádióforgalmazási hanganyag hallható, másrészt a sebességmérő készülék által készített sorozatfelvétel, illetve képernyőfelvételek láthatók.

a) A hangfelvételen hallható, hogy a rendőrök eredménytelenül próbáltak rádióan jelentést tenni több ízben (a Megyei Rendőr-főkapitányság helyettesének levele alapján tudható, hogy a regionális fokozott ellenőrzés parancsnokának). A sikertelen kísérletek után a Rendőr-főkapitányság ügyeletesének tettek jelentést, miszerint eltértek az útiránytól egy sebességtúllépés (gyorshajtás) miatt. A X. sz. főútról a Y. sz. főútra eltértek, és az, akit intézkedés alá vontak, a 13-as és 14-es km szelvényénél van.

b) A sorozatfelvételeken látható, hogy a kézi sebességmérés 22 óra 49 perc 26 másodperctől 22 óra 50 perc 33 másodpercig történt. A sorozatfelvétel 174 darabból áll, és egyesek jobb felső részén látható a mért sebességadat. Az első képen 80 km/óra szerepel, ami fokozatosan növekszik, a legutolsó sebesség 150 km/óra.

c) A képernyő felvételeken (15 darab) – amiket egyébként a rendőrség nyomtatott formában is továbbította a Testület felé – látható, hogy amikor a panaszosok gépkocsija 80 km /óra sebességgel haladt, a szolgálati gépkocsi attól mért távolsága 29 méter volt (22 óra 49 perc 27 másodpercnél), a mért 154 km/óra sebességnél pedig 84,2 méter (22 óra 50 perc 20 másodpercnél). Valamennyi képernyőfelvételen látható, hogy a mérés hossza 68 másodperc terjedelmű volt.

4) A rendőrség továbbította a Testület részére a rendkívüli útiránytervet, amely szerint a szolgálatot a panaszosokkal szemben intézkedő két rendőr látta el 2014. június 28-án 20 óra és 2014. június 29-én 5 óra között.

A szolgálatteljesítés körzete a Megyei Rendőr-főkapitányság területe (X. főút). 21 óra és 22 óra 30 perc között a X főút M és B. közötti szakaszán, 22 óra 30 és 24 óra között pedig a X. főút B. és B. közötti szakaszán határozták meg a mozgó mérési feladatot.

A 19000/4040-20/2014. ált. számon kiadott intézkedési tervben foglaltak szerint kellett ellátni feladatukat, amit a 2014. június 28-29-én végrehajtásra kerülő regionális fokozott ellenőrzés rendőri végrehajtására adtak ki.

Az általános feladatok között rögzítették, hogy a szolgálatot ellátó rendőröknek a területen a hatáskörükbe utalt közúti közlekedési balesetknél, valamint a közrendet és a közlekedés rendjét zavaró eseményeknél a szükséges intézkedéseket haladéktalanul meg kell tenniük. A szolgálat ellátása során alkalmazniuk kell a Forgalmellenőrző Alosztályon rendszeresített technikai eszközöket. Amennyiben egyéb esemény (ügyelet küldése, az időjárás és útviszonyok stb.) nem teszi lehetővé az útirányban meghatározott feladat végrehajtását, azt haladéktalanul jelenteni kell a szolgálatirányító parancsnoknak. Bűncselekmény, szabálysértés, jogsértés észlelése esetén az elkövetőkkel szemben a szükséges intézkedéseket meg kell tenniük. Az ellenőrzések során a szükséges prioritásokat el kell végezniük, a körözött személyeket és tárgyakat ki kell szűrniük és fel kell kutatniuk. A területen található

kiemelt, veszélyeztetett objektumok környékét fokozottan ellenőrizniük kell. Szolgálat közben az ügyeletről kapott feladatokat végre kell hajtaniuk, és annak végrehajtásáról jelentést kell tenniük. A rábízott technikai eszközök állagát meg kell őrizniük, az esetleges meghibásodásról azonnal jelentést kell tenniük. Az általuk tett intézkedéseket a Robotzsaru rendszerben rögzíteniük kell. Amennyiben az intézkedések miatti dokumentáció mennyisége indokoltá teszi, annak elkészítése érdekében az útirányban foglaltaktól eltérően (korábban) be kell vonulniuk a telephelyre.

A rendkívüli útirányterv tartalmazza továbbá a hírösszeköttetés módját is, amelynek részletes ismertetésétől a Testület eltekintett.

5) Tekintettel arra, hogy a panaszosok jogi képviselője kérte a Testületet annak vizsgálatára, hogy a rendőrök által használt civil gépkocsi az intézkedés időpontjában szolgálatteljesítésre volt-e rendelve, a rendőrség megküldte a szolgálati gépkocsi menetlevelét és a települési napló vonatkozó részét.

a) A menetlevél kivonata tartalmazza, hogy a panaszosokkal szemben intézkedő rendőrök sebességellenőrzésre vették igénybe a szolgálati gépkocsit, amit a r. törzssászlós járőrvezető aláírásával tanúsított. A Megyei Rendőr-főkapitányságról 2014. június 28-án 20 óra 30 perckor vitték ki, és oda másnap 4 óra 30 percre vitték vissza a gépkocsit.

b) A települési napló tanúsága szerint a kérdéses szolgálati gépkocsi ellenőrzési helye a X. főút volt, illetve a panaszosok esetében a Y. főút 14-15. km szelvénye. A panaszosokat 22 óra 50 perckor ellenőrizték, a megengedett sebesség az adott helyen 90 km/óra volt, a mért sebessége a gépkocsinak 154 km/óra volt. A megjegyzés rovatban feltüntették az ügy közigazgatási iktatószámát is.

6) A panaszossal szemben intézkedő rendőrök jelentést készítettek a panaszosokkal szembeni intézkedésről.

A jelentés tartalmazza, hogy a r. törzssászlós szolgálatirányító parancsnok és a r. törzssászlós járőrvezető rendkívüli útirányterv alapján teljesítettek sebességellenőrző szolgálatot 2014. június 28-án 20 óra és 2014. június 28-án 5 óra között, egy szolgálati gépkocsival. Ennek során, 22 óra 50 perckor a Y. sz. főút 14. km szelvényében, B. irányából B. irányába közlekedő osztrák forgalmi rendszámú gépkocsi sebességtúllépését rögzítették – a szolgálati gépkocsiba épített sebességellenőrző eszközzel. A jármű sebessége – a megengedett 90 km/óra helyett – 154 km/óra volt, ezért a Y. főút Z. mellékút körforgalmát követően, a Y. főúton megállították a szolgálati gépkocsi megkülönböztető fényjelzésének használatával.

A jármű vezetőjét, az I. r. panaszost igazoltatták, aki kérésre átadta a jármű iratait, illetve a vezetői engedélyének cseréjéről az okmányiroda által kiállított adatlapot. A rendőrök az I. r. panaszossal közölték az intézkedés okát: a szabályszegés tényét, amit ő elismert, tudomásul vett. Intézkedés közben az I. r. panaszos többször említést tett belügyminisztériumi kapcsolatairól, illetve tiszteletbeli rendőrré avatásáról. A rendőrök közölték vele, hogy közigazgatási eljárást kezdeményeznek vele szemben, illetve a bírság összegét is, amit az I. r. panaszos tudomásul vett, de az előéleti pontokat soknak találta. Elmondta azt is, hogy a felesége (a II. r. panaszos) mozgássérült, mutatta mozgáskorlátozott igazolványát a büntetés enyhítése érdekében. A rendőrök a szolgálati gépkocsiba ültek, elkezdték a szükséges adminisztrációt, miközben az I. r. panaszos telefonált. Amikor az I. r. panaszos a telefonálást befejezte, a rendőrökhöz lépett, kérte vissza az iratait, sürgette az intézkedést, hivatkozva a

feleségére, akinek mosdóba kell mennie. A járőrvezető kiszállt a gépkocsiból, hogy a II. r. panaszosról elkérje személyi igazolványát, eközben az I. r. panaszos a szolgálati gépkocsitól eltávolodva azt kiáltotta, hogy a rendőrök ne verjék meg őt. A II. r. panaszos igazoltatása után a járőrvezető visszaült a szolgálati járműbe, hogy az adminisztrációt folytassa.

Az iratok elkészítését követően a járőrvezető elkezdte az I. r. panaszosnak a jegyzőkönyv tartalmát tételesen felolvasni, de nem hallgatta végig, nem volt hajlandó aláírni, mert – elmondása szerint – nem tudta elolvasni, illetve azt is hozzátette, hogy nem is teheti, mert ezt „parancsolták” neki. Az I. r. panaszos ugyanakkor gyakran megemlítette, hogy a sötétben összesározta nadrágját, amit a rendőrök nem tudtak mire vélni. A jegyzőkönyv egy példányát és az iratokat átadták az I. r. panaszosnak, majd a rendőrök elhagyták a helyszínt.

A jelentés tartalmazza azt is, hogy később, amikor a rendőrök visszafelé közlekedtek, a panaszosok és gépkocsijuk még mindig a helyszínen tartózkodott.

7) Az I. r. panaszos mint ellenőrzés alá vont személyre vonatkozó, a közigazgatási bírság kiszabásával kapcsolatos jegyzőkönyv kézzel írott és géppel készített jegyzőkönyvét és az ahhoz kapcsolódó tájékoztatót is a Testület rendelkezésére bocsátotta a rendőrség.

Az iratok tanúsága szerint az I. r. panaszos megsértette a Kkt. 20. § (1) bekezdés k) pontját, mivel megszegte a KRESZ 26. §-ának (1) bekezdésében meghatározott megengedett legnagyobb sebességre vonatkozó előírást. Az útszakaszra vonatkozó sebességkorlátozás mértéke 90 km/óra, a jármű dokumentált sebessége 154 km/óra volt. A jogsértés miatt 90.000 forint közigazgatási bírságot határoztak meg, a szabályszegéshez rendelt közúti közlekedési előéleti pontszám 6.

A szabálysértés elkövetéséről videofelvétel készült.

Az ügyfél nyilatkozata rovatban feltüntették a készpénz átutalási megbízás sorszámát, majd kihúzták. Az I. r. panaszos a nyilatkozatot nem írta alá.

8) A Testület felvilágosítás-kérése alapján az intézkedő rendőrök további jelentést készítettek, amelyben az alábbi nyilatkozatot tették a panaszolt rendőri intézkedés tekintetében.

A panaszosok gépkocsiját a megjelölt helyszínen és időpontban a szolgálati gépkocsi szélvédői mögé szerelt, két-két darab, piros-kék megkülönböztető fényjelzést kibocsátó lámpa és hangjelzés együttes használatával állították meg. A szolgálati gépkocsiban levő mobil kék lámpa kihelyezése a nagy sebességük miatt nem volt lehetséges.

Az ellenőrzés nem vett több időt igénybe az ilyen esetekben lefolytatott intézkedések időtartamánál. Ezen időtartam alatt a szükséges nyomtatványokat töltik ki, az adatokat leellenőrzik a nyilvántartón keresztül és közigazgatási iktatószámot kérnek.

A II. r. panaszos nem jelezte a rendőrök felé, hogy mosdóra van szüksége, még akkor sem, amikor a járőrvezető az iratait elkérte. A II. r. panaszos ilyen jellegű igényéről a rendőrök csak az I. r. panaszostól értesültek, közvetlenül az általa lefolytatott telefonbeszélgetést követően, nem sokkal az intézkedés vége előtt. A panaszosok ugyanakkor a rendőri intézkedés befejezését követően is a helyszínen maradtak, nem adták jelét annak, hogy a II. r. panaszosnak sürgős egészségügyi elintéznivalója lenne.

A jelentés szerint továbbá a panaszosok azon állítása, miszerint a rendőrök szándékosan elhúzták az intézkedést, nem felel meg a valóságnak. Amennyiben a panaszosok úgy érzik, hogy hosszú volt a rendőri intézkedés, úgy az részben annak is köszönhető, hogy az I. r. panaszos az iratait nem találta, és időbe telt, mire a gépkocsi különböző helyeiről előkerültek. Továbbá az I. r. panaszos szinte végig szóval tartotta a rendőröket, a szabályszegést az intézkedés elején még elismerte, később nem, aláírni nem volt hajlandó a jegyzőkönyvet. Mindezek ellenére a rendőrök helyszíni tevékenysége nem vett több időt igénybe az ilyenkor szokásosnál.

9) A Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője arról tájékoztatta a Központi Nyomozó Főügyészség illetékes regionális osztályának vezetőjét, hogy a panaszosok jogi képviselőjének beadványát a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 234. §-a alapján közúti veszélyeztetés miatt tett feljelentésnek értékelte, ezért azt továbbította. Egyidejűleg tájékoztatást adott arról is, hogy az I. r. panaszos ellen közigazgatási eljárást kezdeményezett.

III.

A panaszosok jogi képviselője sérelmezte beadványában a panaszosokkal szembeni rendőri fellépés módját: a szolgálati gépkocsi veszélyhelyzetet előidéző vezetését, a rendőri minőség leplezését, a fényjelzés szelvédőn belüli elhelyezését és a közlekedésrendészeti intézkedés időtartamát.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a XX. cikkben foglalt testi épséghez való jogát, továbbá a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A panaszbeadvány szerint a panaszosok gépjárműve mögött haladó, rendőri jelleget nélkülöző gépkocsi vezetője hosszabb időn keresztül nagyobb sebességgel, folyamatosan a féktávolságon belül, rendkívül közel haladt („agresszív vezetési módot” alkalmazott), amivel veszélyérzetet alakítottak ki bennük.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

A KRESZ 3. §-ának (1) bekezdés a) és c) pontja szerint, aki a közúti közlekedésben részt vesz, köteles a közúti forgalomra, valamint a közútnak és környezetének a védelmére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket megtartani, illetve úgy közlekedni, hogy a személy- és vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse, másokat közlekedésükben indokolatlanul ne akadályozzon, és ne zavarjon. A KRESZ rendelkezései – eltérő rendelkezések hiányában – a rendőrségi gépjárművek vezetőire is irányadók.

A rendőrségtől kapott tájékoztatás szerint a rendőrök a járőrözés során figyeltek fel a panaszosok személygépkocsijára, ami megítélésük szerint túllépte a megengedett legnagyobb sebességet. A szabálysértés észlelését sebességmérő készülékkel akarták ellenőrizni és dokumentálni, ezért követték a járművet. A rendőrségi dokumentumokból kiderül, hogy amikor az I. r. panaszos által vezetett gépkocsi sebessége 80 km/óra volt, akkor a szolgálati gépkocsi mögötte 29 méterrel haladt, 67 km/óra sebességgel. Amikor pedig a panaszosok személygépkocsija 154 km/óra sebességgel haladt, a szolgálati gépkocsi 84,2 méterre volt amögött.

A Testület – az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok alapján – nem jogosult annak megítélésére, hogy a rendőrségi gépkocsi vezetési módja jogsértő volt-e vagy sem. A panaszosok ilyen tartalmú beadványát maga a rendőrség feljelentésként értékelte (Btk. 234. §-a szerinti közúti veszélyeztetés), ezért továbbította az illetékes ügyészség felé. A Testület csupán a rendőri intézkedés szempontjából vizsgálja mind a panaszosok által tanúsított magatartást, mind pedig a rendőri magatartás jogszerűségét.

A Testület a bizonyítékok értékelése során a dokumentációval alátámasztott rendőrségi álláspontot találta meggyőzőbbnek, ezért megítélése szerint a szolgálati gépkocsi vezetési módjával a panaszosok testi épségéhez való joga nem sérült.

2) A Testület értékelte, hogy a rendőrség a panaszosokat indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

a) A panaszbeadvány szerint a panaszosok gépkocsija nem közlekedett a megengedett sebességhatár felett, amikor a civil gépkocsi mögéjük került, azért kezdett gyorsításba az I. r. panaszos, mivel a mögötte haladó járművet veszélyesen közelinek érezte. Azért növelte a gépkocsi sebességét, mert a mögötte levőt el akarta hagyni.

A rendőrségi iratok szerint a rendőrök a regionális fokozott ellenőrzés során, a mozgás közben végrehajtott sebességellenőrzési feladatuk ellátásakor észlelték a panaszosok gépkocsijának mozgását, illetve, hogy az az adott helyen megengedett legnagyobb sebességet túllépte.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 2. és 4. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében, illetve közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-a szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz. A szóbeli figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés elkövetését elismerő személyt felszólítja a tevékenysége

abbahagyására. A rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és – amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele – rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

b) Tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőr közlekedésrendészeti ellenőrzés során járt el, a Testület utal az Rtv. 44. §-ára, amelynek (1) bekezdés b) pontja szerint a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A közlekedésrendészeti intézkedés során tehát a rendőrség ellenőrizheti a közlekedési rendszabályok megtartását, és ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben (akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal) megilleti.

A rendőrség által hivatkozott és észlelt szabályszegéssel összefüggésben továbbá a Testület utal a KRESZ és a Kkt. vonatkozó rendelkezéseire.

A KRESZ 26. §-ának (1) bekezdése szerint az egyes járművekkel – ha a KRESZ másként nem rendelkezik – legfeljebb a következő sebességgel szabad közlekedni: személygépkocsival, motorkerékpárral, 3500 kg megengedett legnagyobb össztömeget meg nem haladó gépkocsival lakott területen kívül egyéb úton 90 km/óra.

A Kkt. 20. §-ának (1) bekezdés k) pont kb) alpontja értelmében az e törvényben, valamint külön jogszabályban és közösségi jogi aktusban a közúti közlekedési szabályok közül a biztonsági öv használatára vonatkozó rendelkezések megsértői bírság fizetésére kötelezhetők.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként szabálysértés gyanújára hivatkozik – az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

A Testület megítélése szerint a közúti szabályszegés elkövetésének gyanúja bizonyosan olyan körülmény, amely a közbiztonság védelme érdekében az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat idézett rendelkezései alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A fenti jogszabályi hivatkozások alapján továbbá megállapítható, hogy a rendőrség megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában járt el akkor, amikor a panaszosokkal

szemben az Rtv. 44. §-a alapján közlekedésrendészeti intézkedést foganatosított, ezért nem sérült a panaszosok tisztességes eljáráshoz való joga.

c) A Testület – bár a jogi képviselő kifejezetten ezt nem sérelmezte – vizsgálta a panaszosokkal szemben foganatosított igazoltatás jogszerűségét.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A rendőrségi dokumentumok szerint a panaszosokat az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés 1. fordulata alapján igazoltatták. A Testület megállapítása szerint – a fentebb írtak alapján – a közrendvédelmi okból történt igazoltatás jogszerűen történt, az I. és a II. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való joga azáltal nem sérült.

3) A panaszbeadvány szerint a rendőrök kezdetben úgy közlekedtek a panaszosok gépkocsija mögött, hogy a rendőri jelleget „leplezték”.

A rendőrségi dokumentumok szerint a panaszosokkal szemben intézkedő rendőrök egy rendőri jelleget nélküli, Skoda Octavia típusú szolgálati gépkocsival láttak el mozgó sebességellenőrzést a kérdéses napon, ami mobil megkülönböztető fényjelzéssel volt felszerelve, és alkalmas volt megkülönböztető hangjelzés adására. Az utastérben az első és hátsó szélvédő jobb és bal alsó sarkában egy-egy megkülönböztető fényjelzés adására szolgáló lámpa van beépítve.

A KRESZ 6. §-ának (2) bekezdés ab) pontja rendelkezik arról, hogy a közúton rendőri jelleget nélküli szolgálati járművekkel végrehajtott rendőri intézkedések során hogyan kell menet közben gépjárművet megállítani. Eszerint a rendőr a közlekedő gépjármű megállítására megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból, illetve motorkerékpárról ad jelzést, karjának, fehér szegélyű piros tárcsának, piros vagy fehér fényű lámpának fel-le mozdításával, illetőleg hangszórón vagy a megállásra felhívó szövegű felirattal. Amennyiben a megállítás az említett módokon történik, a követendő közlekedési magatartásra vonatkozó utasításnak megfelelő módon kell az úton közlekedő jármű vezetőjének eljárnia.

Jelen esetben a panaszosok mozgó járművének jogszerű megállítására vonatkozó feltétel megvalósult, mivel a civil szolgálati gépkocsi (a szélvédőkön belüli) stabil fényjelzéssel és hangjelzéssel volt ellátva.

A Testület utal arra, hogy a KRESZ mellett speciális iránymutatás is szolgálja az egységes és szakszerű rendőri eljárást: a közúti járművek megállításának és követésének módszereiről és taktikáiról szóló 7001/2006. (IV. 6.) ORFK irányelv (a továbbiakban: ORFK Irányelv), amelynek 2. sz. alatti melléklete rögzíti a közúti jármű megállítása során alkalmazandó módszereket.

Az ORFK Irányelv szerint a mozgó jármű megállítása válik szükségessé többnyire szabálysértés, vagy bűncselekmény észlelése, illetve elrendelt fokozott közúti ellenőrzés, utazásbiztosítás során, illetve baleset helyszínén. Attól függően, hogy a rendőr gyalogosan, motorkerékpárral, illetve gépkocsival hajtja végre e feladatot, különböző módszereket kell

alkalmazni. A megállítási helyét úgy kell megválasztani, hogy sem a szolgálati, sem pedig a leállított jármű más járművek forgalmát indokolatlanul ne akadályozza, és ne veszélyeztesse. A megállításkor fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy a járművezető a jelzést kellő időben észlelje.

A szolgálati járművel menet közben végrehajtott leállításkor, valamint az úttesten, útpadkán és a leállósávon történő intézkedés ideje alatt, minden esetben működtetni kell a megkülönböztető fényjelzést. Az ORFK Irányelv szerint továbbá a rendőr biztonságát elsősorban a jármű hátulról történő megállítása szolgálja, amelynek érdekében a megkülönböztető fényjelzést használó gépjárműből a rendőrnek hangszórón keresztül kell a közlekedő jármű vezetője részére a követendő közlekedési magatartásra vonatkozó utasítást adnia (pl.: forgalmi rendszám, típus, illetve egyedi azonosításra alkalmas jegy és a követendő cselekvés megnevezésével), és ezt a szóbeli utasítást – annak érdekében, hogy az a közlekedőket ne érje váratlanul és figyelmüket felkeltse – a rövid ideig üzemeltetett megkülönböztető hangjelzés adása is meg kell, hogy előzze. Az ORFK Irányelv részletes útmutatást ad arra nézve is, hogy hogyan kell a szolgálati járművel megállni, illetve mi a teendő, ha a hátulról való megállítási kísérlet nem vezet eredményre.

A fentiek alapján a járművezetőkkel szemben foganatosított rendőri intézkedések során a rendőri állománytól minden esetben elvárható, hogy kiemelt figyelmet kell fordítsanak arra, hogy az intézkedés kezdetén a rendőri jelleg – a gépjárművek és a rendőrök személye tekintetében egyaránt – az intézkedés alá vont személyek és környezetük előtt is nyilvánvaló legyen.

A panaszossal szemben intézkedő rendőrök betartották a KRESZ, illetve az ORFK Irányelv idézett rendelkezéseit. A konkrét esetben hiányzott a gépkocsi megkülönböztető jelzése, a szolgálati gépkocsi rendőri jellege, azonban – a panaszosok által sem vitatottan – a megkülönböztető fényjelzést kibocsátó lámpa és hangjelzés együttes használatával állították meg a panaszosok gépkocsiját.

A Testület megítélése szerint a közlekedésrendészeti intézkedés végrehajtási módja a civil, de megkülönböztető jelzésekkel ellátott szolgálati gépkocsival nem sértette a panaszosok tisztességes eljárásához való alapvető jogát.

4) A jogi képviselő kérte a Testületet, hogy vizsgálja meg, az érintett szolgálati gépkocsi szolgálatteljesítésre volt-e rendelve.

A rendőrségi dokumentumok szerint a rendkívüli útirányterv szerint szolgálatot teljesítő rendőrök Megyei Rendőr-főkapitányság területén, a X. főúton láttak el szolgálatot (22 óra 30 perctől 24 óráig a X. főút B. és B. közötti szakaszán határozták meg számukra a mozgó mérési feladatot). Az intézkedési terv szerint a közrendet és a közlekedés rendjét zavaró eseményeknél a szükséges intézkedéseket haladéktalanul meg kellett tenniük, alkalmazva a forgalomellenőrző alosztályon rendszeresített technikai eszközöket. A rendőrök a hangfelvétel tanúsága szerint megpróbálták felvenni a kapcsolatot a regionális fokozott ellenőrzés parancsnokának az útiránytól való eltérésekről, azonban az nem sikerült, így a megyei rendőr-főkapitányság ügyeletének jelezték azt. A menetlevél kivonata tartalmazza, hogy a rendőrök sebességellenőrzésre vették igénybe a szolgálati gépkocsit, amit a r. törzsszázalós járőrvezető aláírásával tanúsított. A Megyei Rendőr-főkapitányságról 2014. június 28-án 20 óra 30 perckor vitték ki, és oda másnap 4 óra 30 percre vitték vissza a gépkocsit. A települési napló

tanúsága szerint a kérdéses szolgálati gépkocsi ellenőrzési helye a X. főút volt, illetve a panaszosok esetében a Y. főút 14-15. km szelvénye.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Jelen ügyben a rendőrök szolgálatban voltak, ezért a Szolgálati Szabályzat 4. §-ának vonatkozó rendelkezései irányadók. A 4. § (3) bekezdése szerint a rendőr meghatározott szolgálati feladat végrehajtása során észlelt vagy tudomására jutott kisebb súlyú jogsértő cselekmény esetén a meghatározott szolgálati feladatának teljesítését folytatja, azonban a szolgálati előjárónak történő jelentéssel vagy a legközelebbi általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv ügyeletének értesítésével köteles intézkedést kezdeményezni. A (4) bekezdés rögzíti, hogy a szolgálati feladat végrehajtása során a rendőr a számára kijelölt területet csak parancsra vagy a szolgálati előjáró engedélye alapján, valamint végszükség esetén hagyhatja el. Az engedélykérés kivételesen mellőzhető, ha a szolgálati előjáró vagy a rendőri szerv ügyeletésének értesítésére nincs mód, és a működési terület elhagyásával járó intézkedés elmulasztása az élet- és vagyónbiztonságra, valamint a bűnüldözés érdekeire másként el nem hárítható hátrányt jelent.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrök az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat vonatkozó rendelkezéseinek betartásával intézkedtek a panaszosokkal szemben, a panaszosok tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült.

5) A panaszbeadvány szerint a rendőri intézkedés sokkal több időt vett igénybe, mint annak célja szerint szükséges lett volna. Annak ellenére játszották le a felvételeket, hogy az I. r. panaszos elismerte a szabálysértés tényét. A II. r. panaszos pedig mosdóba szeretett volna menni, ezért kérte, hogy engedjék útjukra őket.

Az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A rendőrségi dokumentumok szerint a rendőri intézkedés a szokásosnál több időt nem vett igénybe. A panaszosokkal szemben igazoltatást foganatosítottak, adataikat és a gépkocsi adatait leellenőrizték a nyilvántartási rendszerben. Közölték az I. r. panaszossal a szabályszegés tényét, kitöltötték a jegyzőkönyvet, közigazgatási iktatószámot kértek a központon keresztül, vele a közigazgatási eljárás kezdeményezésének tényét, a bírság összegét. Felolvasták a jegyzőkönyvet és a felvételeket mutatták meg. Az I. r. panaszos sürgette a rendőri intézkedést, és ő hivatkozott arra (nem sokkal a rendőri intézkedés vége előtt, miután telefonált), hogy a II. r. panaszosnak mosdóra van szüksége, maga a II. r. panaszos ezt nem jelezte a rendőröknek. Már az eredeti rendőri jelentés tartalmazza azt is, hogy a rendőri intézkedés befejezését követően is a helyszínen maradtak a panaszosok, és amikor a rendőrök visszafelé közlekedtek, ők még mindig a helyszínen voltak. A rendőrök továbbá úgy nyilatkoztak, hogy az I. r. panaszos az iratait a gépkocsi különböző helyeiről szedte elő, illetve az intézkedésük alatt szinte végig szóval tartotta a rendőröket, a

szabályszegést az intézkedés elején elismerte, később nem, nem akarta aláírni a jegyzőkönyvet.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékokat összességében értékelte, hogy a panaszosokkal szembeni rendőri intézkedés nem volt aránytalanul hosszú, ami által nem sérült a panaszosok tisztességes eljáráshoz való joga. A II. r. panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme ugyanakkor nem volt megállapítható.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a panaszosokkal szembeni rendőri intézkedés (közlekedésrendészeti intézkedés, annak keretében történt igazoltatás) jogszerűen történt, annak sem a módja, sem az időtartama nem idézett előjogsérelmet az I. és II. r. panaszosok oldalán. A mosdóhasználat engedélyezése tekintetében – a bizonyítékok feloldhatatlan ellentéte miatt – a Testület a II. r. panaszos emberi méltóságához való jogának sérelmét nem állapíthatta meg.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szervek vezetőjéhez.

Budapest, 2015. május 26.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag